

Onderwerp	Middeleeuwen Kasteel Nijvelt: De eigenaren van ridderhofstad Nijvelt
Achtergrondinformatie / Verhaal	Achtergrondinformatie voor de leerkracht: Met een ridderhofstad werd een woning met erf van een riddermatige aangeduid. Om tot ridderhofstad erkend te worden moest het kasteel en het kasteelterrein voldoen aan een aantal eisen. Zo moesten de muren onderaan minimaal 1,5 meter dik zijn, er moest een ophaalbrug aanwezig zijn en grachten om het bouwwerk. In 1536 werd kasteel Nijvelt een ridderhofstad. Omdat het in de middeleeuwen vaak onrustig was in het land waren de ridderhofsteden versterkt. Zo konden zij bescherming bieden aan de bewoners en omwonenden. De bouw van deze verdedigingswerken was in onze streken mogelijk geworden door de introductie van de baksteen aan het eind van de 12^e eeuw. De woningen van landlieden waren meestal uit hout en leem opgetrokken. Misschien dat sommige ridderhofsteden ook eerst van deze materialen gebouwd zijn geweest. Baksteen was in die tijd bijzonder en duur, vandaar dat er in eerste instantie belangrijke gebouwen van werden gebouwd: kerken, kloosters en kastelen. De eerste groep eigenaren van de ridderhofstad Nijvelt wordt gevormd door de familie van Zuylen. Aangevoerd door Steven. Hij was ridder en behoorde tot de Utrechtse ridderschap. De tweede groep wordt aangevoerd door Wilhelmina van Haefthen. Wilhelmina kocht Nijvelt in 1579 van Steven van Rossum. Wilhelmina en Walraven, haar echtgenoot, stierven kinderloos. De nicht van Wilhelmina, Theodora van Haefthen, kreeg Nijvelt. De derde groep bezitters wordt gevormd door de familie de Milan Visconti: vader en twee zoons. Bron: – Nijvelt, een verdwenen kasteel in Leidsche Rijn, Rene de Kam Verhaal voor de leerlingen: Nog niet aanwezig.

Gesprek / onderzoeksvragen	- Wanneer mag een kasteel ridderhofstad genoemd worden? - Van welk materiaal werd kasteel Nijvelt gebouwd? - Het kasteel was een versterkt verdedigingswerk, wat betekent dat? - Wie was een van de eerste eigenaren van het kasteel?
Vondst	n.v.t.
Materiaal	- werkblad: 'de eigenaren van kasteel Nijvelt' in combinatie met werkblad: 'de plattegrond van Veldhuizen en De Meern' - kleurpotloden
Verwerking op school	Na een introductie van het thema gaan de leerlingen aan de slag met de opdracht. In Veldhuizen en De Meern zijn straten vernoemd naar eigenaren van kasteel Nijvelt. Neem bijvoorbeeld de Mabeliastraat in De Meern, Mabelia was de vrouw van Steven van Zuylen. Hij was voorzover na te gaan een van de eerste bezitters van het kasteel. Kasteel Nijvelt heeft vele eigenaren gekend (zie werkblad: de eigenaren van kasteel Nijvelt). Met het overzicht van eigenaren zoeken de leerlingen op het werkblad met de plattegronden straten op die naar eigenaren vernoemd zijn. Deze straten geven ze een kleur met kleurpotlood. Hoeveel straten zijn er naar eigenaren vernoemd in De Meern? (6) Hoeveel in Veldhuizen? (2) Wie woont er toevallig in een van deze straten?

Feedbackformulier lessen *Echt gebeurd!*

Naam School: _____

Naam docent: _____

Groep: _____

Aantal leerlingen: _____

Welke les heeft u gedaan?

_____

Welke lesmaterialen heeft u gebruikt?

☐ Docentenhandleiding	☐ Werkblad(en)
☐ Opdrachtenblad	☐ Het verhaal

Hoe heeft u de website met lessen gevonden?

☐ Via de nieuwsbrief	☐ Via een collega/kennis
☐ We doen mee aan <i>Echt gebeurd!</i>	☐ Via zoeken op internet
☐ Anders, nl: _____	

Wat is uw mening over de volgende lesonderdelen:

- Inhoud	goed / voldoende / matig / slecht
- Type opdracht	goed / voldoende / matig / slecht
- Achtergrondinformatie docent	ruim voldoende / voldoende / te summier
- Benodigde voorbereidingstijd	veel / normaal / beperkt / geen
- Werk- en opdrachtbladen	zeer duidelijk / duidelijk / onduidelijk
- Niveau van de les	te laag / op niveau voor doelgroep / te hoog
- Aansprekend voor de kinderen	zeer / voldoende / enigszins / niet

Toelichting:

_____

_____

Heeft u nog verbeterpunten of tips voor de les?

_____

_____

_____

Dank u wel! Uw reactie geeft ons de mogelijkheid om de lessen te verbeteren.

Mail, fax of stuur dit formulier na elke *Echt gebeurd!* les op naar:

- *Echt gebeurd!* / SME Advies, Postbus 43016, 3540 AA Utrecht

- Fax: 030-6358905

- Email: echtgebeurd@sme.nl

ECHT GEBEURD!